

Sygn. akt II CSK 569/16

POSTANOWIENIE

Dnia 27 stycznia 2017 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Wojciech Katner

w sprawie z powództwa Miasta Ł.

przeciwko T. R. i A. R.

o zapłatę,

na posiedzeniu niejawnym w Izbie Cywilnej w dniu 27 stycznia 2017 r.,

na skutek skargi kasacyjnej pozwanych

od wyroku Sądu Apelacyjnego w [...]

z dnia 18 maja 2016 r., sygn. akt I ACa [...],

odmawia przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania.

UZASADNIENIE

Wyrokiem z dnia 2 października 2015 r. Sąd Okręgowy w Ł. oddalił powództwo Miasta Ł. przeciwko T. R. i A. R. o zapłatę kwoty 88 630,59 złotych z tytułu zwrotu zwaloryzowanej bonifikaty ze względu na uznanie za nadużycie prawa podmiotowego (art. 5 k.c.) żądanie przez powoda wymienionej kwoty na podstawie art. 68 ust. 2 ustawy z dnia 21 sierpnia 1997 r. o gospodarce nieruchomościami (dalej jako u.g.n.), ze względu na zbycie przez pozwanych wykupionego od powoda lokalu mieszkalnego przed terminem określonym w wymienionym przepisie.

W wyniku rozpoznania apelacji powoda od wyroku Sądu Okręgowego - Sąd Apelacyjny w [...] wyrokiem z dnia 18 maja 2016 r. zmienił zaskarżony apelacją wyrok i zasądził od pozwanych na rzecz powoda solidarnie dochodzoną kwotę w całości wraz z odsetkami ustawowymi od 1 stycznia do 18 maja 2016 r., rozłożył tę kwotę na 60 rat miesięcznych, oddalił apelację w pozostałej części i nie obciążył pozwanych kosztami postępowania w sprawie. Uznając za prawidłowe poczynione ustalenia faktyczne Sąd drugiej instancji dokonał odmiennych ocen prawnych, w szczególności ze względu na charakter art. 68 ust. 2 u.g.n. jako przepisu bezwzględnie obowiązującego i rozszerzenie katalogu sytuacji wyłączających obowiązek zwrotu bonifikaty po jej waloryzacji dopiero w wyniku nowelizacji tej ustawy od 22 października 2007 r., co nie mogło mieć zastosowania do oceny żądania zwrotu bonifikaty w niniejszej sprawie. Sąd Apelacyjny po rozważeniu sprawy z punktu widzenia klauzul zawartych w art. 5 k.c. nie dopatrywał się nadużycia prawa ze strony powoda.

W skardze kasacyjnej pełnomocnik pozwanych zarzucił Sądowi Apelacyjnemu naruszenie w zaskarżonym wyroku (pkt I ppkt 1 i 2) przepisów prawa materialnego, tj. art. 5 k.c. przez niewłaściwą wykładnię i w konsekwencji niezastosowanie, a zastosowanie do sytuacji materialnej i osobistej pozwanych art. 320 k.p.c. Naruszenie przepisów postępowania dotyczy art. 382 i art. 381 oraz art. 328 § 2 k.p.c. Wniósł o uchylenie zaskarżonego orzeczenia i przekazanie sprawy do ponownego rozpoznania, ewentualnie o uchylenie tego wyroku i oddalenie apelacji, a także zasądzenie kosztów postępowania kasacyjnego.

W odpowiedzi na skargę kasacyjną powód wniósł o jej oddalenie i zasądzenie kosztów postępowania, przy czym odwrócił strony postępowania w sprawie, domagając się tych kosztów od powoda na rzecz pozwanej Gminy Miasto Ł..

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Skarga kasacyjna nie mogła zostać przyjęta do rozpoznania ze względu na niespełnienie przesłanek określonych w art. 398⁹ § 1 k.p.c.

We wniosku o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania pełnomocnik pozwanych powołał się na oczywistą zasadność skargi (art. 398⁹ § 1 pkt 4 k.p.c.). Jednakże w uzasadnieniu wniosku zakwestionował szereg ustaleń faktycznych i oceny dowodów, co nie może nastąpić w skardze kasacyjnej (art. 398³ § 3 i art. 398⁹ § 2 k.p.c.). Właściwy wniosek o przyjęcie skargi do rozpoznania zamyka się w rzeczywistości w trzech zdaniach. Pierwsze jest na początku uzasadnienia: „Oczywista zasadność skargi kasacyjnej przejawia się w kwalifikowanym naruszeniu prawa materialnego i procesowego, która jest przyczyną nieprawidłowego i krzywdzącego pozwanych orzeczenia Sądu Apelacyjnego w Ł.”. Drugie i trzecie zdanie dotyczące wniosku jest zawarte jako ostatnie dwa zdania uzasadnienia, po omówieniu stanu sprawy jako: „Przy uwzględnieniu całokształtu okoliczności sprawy udzielenie powodowi ochrony prawnej byłoby sprzeczne z zasadami współżycia, z punktu widzenia powszechnie akceptowanych wartości składających się na pojęcie sprawiedliwego rozstrzygnięcia. Pominięcie części materiału dowodowego przez Sąd II instancji i błędna wykładnia art. 5 k.c. powodują, że skarga pozwanych jest oczywiście uzasadniona”.

Pełnomocnik skarżących nie zauważył, że w orzecznictwie Sądu Najwyższego i w doktrynie jest od dawna utrwalone stanowisko, co oznacza oczywistość skargi i w jaki sposób powinno się wykazać rażące naruszenie prawa przez sąd w zaskarżonym orzeczeniu, tak aby bez potrzeby dokonywania szczegółowej analizy przepisów, a więc na pierwszy rzut oka widoczne było dla przeciętnego prawnika, że orzeczenie jest wadliwe prawnie. Skarżący połączył oczywistość skargi z brakiem zastosowania w sprawie art. 5 k.c. Jednak argumentacja zawarta w uzasadnieniu zaskarżonego orzeczenia nie przekonuje,

aby w sprawie doszło do rażąco błędnej wykładni lub niezastosowania konstrukcji nadużycia prawa w rozumieniu art. 398⁹ § 1 pkt 4 k.p.c. Przypomnieć należy, że art. 5 k.c. wyraża klauzulę generalną, której zastosowanie wynikające z natury takiej klauzuli i zawartych w niej sformułowań, takich jak „zasady współżycia społecznego” oraz „społeczno-gospodarcze przeznaczenie prawa” jest niezwykle ocenne dla organu stosującego prawo i naruszenie takiego przepisu wymagałoby dowiedzenia błędnego rozumienia tych sformułowań według reguł językowych i utrwalonego na ten temat orzecznictwa Sądu Najwyższego oraz poglądów doktryny. To w uzasadnieniu wniosku nie znalazło odzwierciedlenia, natomiast zrozumiałe jest, że obciążenie skarżących obowiązkiem świadczenia pieniężnego na rzecz strony powodowej jest poważną uciążliwością pozwanych i to z ich punktu widzenia jest wykazane. Nie ma jednak większego znaczenia dla pojmowania prawa podmiotowego i zarzutu jego nadużycia w sytuacji niekwestionowanego przez skarżących naruszenia ustawy o gospodarce nieruchomościami.

Jest istotne w sprawie, że Sąd Apelacyjny zastosował w sprawie art. 320 k.p.c., rozkładając zasądzone świadczenie na raty i zmniejszając tym samym ekonomiczny ciężar orzeczenia dla skarżących. Przyjęcie takiego rozwiązania jest istotnym zrównoważeniem ochrony interesów obu stron postępowania, co dodatkowo przemawia przeciwko uznaniu skargi za zasadną w stopniu oczywistym.

Mając to na uwadze należało na podstawie art. 398⁹ § 2 k.p.c. orzec jak w postanowieniu. Ze względu na brak wniosku w odpowiedzi na skargę kasacyjną odnośnie do odmówienia przyjęcia skargi do rozpoznania, nie ma podstaw do zasądzenia na rzecz powoda od skarżących kosztów postępowania kasacyjnego.

jw

I.n